

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XIV. Veritatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

pœna corporalis, neque tunc metienda personarum acceptio.

5. *Juramentum de re illicita, non obligat.*

NOT. I. Tanto maius est peccatum hominis quanto in sublimiori statu ac dignitate præsertim Ecclesiæ constitutus est, idque propter ingratitude & abusum donorum & gratiarum cœlestium, quibus tales homines præveniuntur, partim propter exemplum malum, quo aliis nocent, videri potest *Abbas. hic.* & quæ docui. *l. 1. tract. 2. c. 9. n. 2.*

2. Veruntamen quod ad pœnam attinet, distinguere oportet inter pecuniariam multam, & corporis supplicium; nam multa personæ nobili maior inferri debet, quàm plebeix. *argumento. l. Illicitas. 6. ff. de Officio Præsidis.* ubi dicitur, quod propter inopiam multa remittenda sit, & additur ibidem. *gloss. juncta.* verb. *Reprehensa,* tamen si Reus, cui remissio ob inopiam facta est, postea ditior fiat, non esse aliquid ab ipso repetendum.

At verò pœna corporalis remittitur seu minuitur, si persona nobilis sit, vel in dignitate posita. *l. 2. Vi nemo priuatus. c. vlt. de pœnis.*

Neque verò in his timenda est personarum acceptio, nam quæ secundum se exigua pœna videtur, infamiam aut corporis molestiam exhibens, comparatione personæ dignioris augetur sicuti & pœna pecuniaria seu multa, quæ secundum se parua est; si inopi imponatur, gravis efficitur. *Vti Felin. hic. not. n. 5.*

3. **Not. II.** Juramentum de re illicita, aut bonis moribus repugnante, obligationem non parit. *c. Quarto. 18. hoc. tit. & 56. in 6.* non est obligatorium contra bonos mores præstitum juramentum. Vide quæ dixi. *l. 4. tract. 3. c. 6.* & quæ docet *Abbas. in c. Si verò. 8. n. 5. hoc. tit.*

CAPITVLVM XIII.

Sicut.

PARAPHRASIS.

R. Prior monasterii iuravit, se in mona-

sterio in quo professus erat, vltius cum G. monacho non mansurum. Hoc cogito Respondit Urbanus. III. Priori illi ob temerarium juramentum, quod contra professionis fidem & stabilitatis suæ propositum edidit, talem pœnam imponendam esse, vt alii exemplo eius teriti, tale quidpiam facere pertimescant, ipse verò in Claustro, quippe quod abiurare non potuit, stabili proposito permanens pœnitentiam sibi iniunctam exequatur.

SUMMARIVM.

1. *Cum superioris licentia Religiosus extra claustrum degere potest.*
2. *Pœna delinquenti infligitur, vt alià malo deterreantur.*

NOT. I. Juramentum non obligat si sit de re illicita, siue quæ sine peccato præstari nequit. *c. Præcedente.* Huiusmodi erat juramentum istud non permanendi in monasterio, in quo monachus professus est. Veruntamen cum superioris licentia quod Religiosus ex justa causa extra claustrum degere possit, videbis apud *Nauarr. commentar. 2. de regularibus. n. 16. Rodrig. t. 3. reg. 9. 53. a. 3. Swar. t. 4. l. 13. de Religione. c. 7.*

Nota II. Pœna delinquenti infligitur, vt alius sit in timore; siue vt alieni mali exemplo caueat. *l. 1. C. ad. l. Jul. repetund. c. Quia propter. 47. causa. 2. q. 7.*

CAPITVLVM XIV.

Veritatis.

PARAPHRASIS.

Dubitatum fuit, vtum Regis Siciliae, qui Romanæ sedis feudatarius est, hæredes, postquam vni Pontifici homagium, seu juramentum fidelitatis præstiterunt, successoribus eius iterum iurare debeant. Hanc quætionem Cardinales aliqui deciderunt, quam & Clemens. III. approbat, quod satis sit, si vni Pontifici homa-

homagium semel præstiterint ; successoribus verò fidelitatem perinde , ac si etiam ipsis jurassent , seruandam esse.

S V M M A R I V M.

1. *Juramentum fidelitatis præstitum à Vasallo suo Domino, est reale & transitorium ad successores.*

NOT. Vnicum Si feudatarius seu Vassallus Domino ratione dignitatis eius homagium seu fidelitatis iuramentum edat, extenditur obligatio iuramenti etiam ad successores eius, cui juratum est, ad eoque ex hac parte iuramentum censetur esse Reale siue transitorium, cum re scilicet, dignitate aut officio, respectu cuius editum est. Ratio est quia dignitas ac officium cum persona non extinguitur, sed ad successores transit. *c. Si gratiose. s. de rescript. in 6.* consequenter si is, cui ratione officii sui iuramentum præstitum fuit, resignet, aut deponatur ab officio, jurans respectu illius obligatione liberatur: sicuti hoc ipsum in Voto obedientiæ cerne re est, quod Prelato fit, vt eo deposito obligatio vouentis cesset in illius persona, & ad successoris personam transeat. *argum. c. Venerabilem. 34. in fine de elect.*

E contra verò iuramentum secundum propriam obligationem semper personale est ex parte jurantis; neque hæredem, aut successorem eius obligare potest, intellige ex Religionis virtute: at verò per vim pacti atque ex iustitia, si circa rem non illicitam, seu capacem obligationis verferetur, obligatio transire potest ac solet ad hæredem, vel successorem. *lege qua docui. lib. 4. tract. 3. c. 10. q. 3. & eodem tract. 3. c. 1. n. 3.*

CAPITULUM XV.

Verùm.

P A R A P H R A S I S.

Si qui per vim aut metum iniustum adacti

iuramentum promissorium ediderint, ab eo absolui solent. Veruntamen vt consultius agatur, & occasio peierandi auferatur, non est iis, qui absoluuntur expressè dicendum, vt iuramentum non seruent, sed quòd puniri non possint tanquam Rei periurii mortalis, si non seruent.

S V M M A R I V M.

1. *Promissorium iuramentum vim per aue metum iniustum extortum, cur non obliget omnino seu inuiolabiliter.*
2. *Potest illud iudex ex officio relaxare, si metu etiam leui iniuste sit extortum.*

NOT. Vnicum. Iuramentum promissorium per vim iniustam extortum, non obligat omnino seu inuiolabiliter, propterea quòd jurans ab Ecclesiastico Prelato, videlicet Papa, Episcopo suo, vel similem in externo foro jurisdictionem habente relaxationem iuramenti impetrare possit; ita etiam dixi in *c. Si verò. hoc. tit.*

Dubitatur 1. Cur Pontifex in fine dicat, non esse in absolutione exprimendum, quòd iuramentum seruari non debeat.

Resp. Causam esse seu afferri, ne detur occasio peierandi, si fortè jurans omnino & inuiolabiliter se obligare intendit ad implendam promissionem, excluso impetrandæ relaxationis remedio, tunc nimirum ita obligatur ex virtute religionis, sed quia talis intentio in dubio non præsumitur, sed potius quòd iniuste adactus jurarit secundum terminos juris, videlicet, relictâ sibi facultate relaxationem impetrandi, idè in foro externo, si post relaxationem seu absolutionem impetratam implere intermittat, non punitur tanquam periurus. Quamquam ita puniendus esset, si priorem omnimodè se obligandi intentionem habens contra proprium iuramentum postea impetratâ relaxatione promissionem juratam violasset.

Dubitatur 2. Si iuramentum promissorium metu iniusto, sed leui, siue non cadente in constantem virum, extortum

b b b 2

fit,